

tempus deberet recompenfari. Ita accipi-
endo redditum debet recompenfari, quia
etiam ex redditu alium redditum trahis,
ideo in simplici redditum hoc non tenet vt
dictum est, sed tantum solutio currit pro
tempore possessionis pecuniæ.

His visis & bene discussis erunt 4. modi
vel enim census simplex est, vel recompen-
fatio simplex, & in his duobus operaberis
simpliciter, veluti dixi superius vel meritum
est ad caput anni & tunc facies meritum
pro annis completis, po-
nendo menses pro anno
vno. & serua, deinde huic
toto adde etiam meritum
deficientium mensium, ea-
dem ratione, & duc pri-
mum meritum in seipsum,
& diuide per secundum,
quod exit est summa quæsi-
ta, exemplum volo prome-
reri libras 100. ad 20. pro
100. pro annis 2. mensibus
6 primo promerearis pro
annis 3. completis, fiunt
 $172 \frac{4}{5}$, & hoc est primum
meritum, deinde vides quod
menses 6. deficiunt à com-
plemento anno per alios 6.
menses capio igitur menses
6. qui residui sunt ad com-
plendum annum tertium & ita si fuissent
anni 2. menses 4. caperem menses 8. & vt
breuiter dicam residuum. Igitur promerebo
 $172 \frac{4}{5}$, per menses. 6. ad 20. pro 100. &
fiunt $190 \frac{2}{25}$, duc igitur $172 \frac{4}{5}$ in se fiunt
 $29859 \frac{21}{25}$, diuide pro $190 \frac{2}{25}$ exeunt $157 \frac{1}{11}$,
quod est dicere libras 157. solidos 1. num-
mos 9. $\frac{9}{11}$, & hic est sen sus Fratris Lucæ,
licet litterâ videatur corruptâ, & modus
incertus quem ipse dedit.

Quod si compensatio sit ad caput anni,
tunc fac econuerso promerere menses def-
ficientes, deinde à toto compensationem
per sigulos auferes annos, & residuum est
quod quæris.

Exemplum volo compensare libras 100.
ad 20. pro 100. per annos 2. menses 9.
tunc menses deficientes à tribus annis sunt
3. cum igitur compensatio sit ad caput anni
vt supponitur promerere simpliciter per re-
gulam in tribus mensibus, fiunt libræ 105.
nam 3. menses sunt quarta pars anni, igitur
compensa libras 105. ad 20. pro 100. ad
caput anni, & hoc est vt dicas si 105. fit
 $125 \frac{1}{4}$, igitur compensando dices si $125 \frac{1}{4}$,
fit 105. quid fiet 105. vel facilius dic si 5.
fit 6. compensando 6. fit 5. tunc duc 105.
in 5. fit 525. diuide per 6. exit $77 \frac{1}{2}$, & hoc
pro anno vno, deinde iterum duc $87 \frac{2}{7}$ in
5. fit $437 \frac{1}{2}$ diuide per 6. exit $62 \frac{11}{12}$, &
hoc erit pro duobus annis duc etiam $72 \frac{11}{12}$
in 5. fit $364 \frac{7}{12}$, diuide per 6. exit $60 \frac{53}{27}$
& tot fiunt, potuimas & in preceden-
ti modo abbreviare opus hoc modo sed
noluimus, vt intelligeres fundamentum
regulæ, non est enim opinio in facilitate
sed in dando rationem, quia ea intellectum
mille supersunt modi facilitandi opus, vt in
exemplo dicto nunc.

Eadem autem rationes fient quin meri-
tum aut compensatio fierent ad capita men-
sium: tunc enim comple capita sicut in an-
nis fecisti deinde operare compensando in
meritis vel promerendo in compensationi-
bus, per tempus quod de est ad complemen-
tum temporis capitum completorum.

Et autem quidam modus compensandi
per practicam, in simpli compensatione
quem hic describo, & hoc per exemplum
vniuersale: volo compensare simpliciter li-
bras 117. ad 10. pro 100. pro annis 2. men-
sibus 3. primo quidem vt dictum est pro-
merebor libram. 1. ex regulis positis & fiet
 $1 \frac{11}{20}$, duc in 117. fiunt $181 \frac{7}{20}$, subtrahe
capitale & fit $64 \frac{7}{20}$, pone igitur capitale
superius, & meritum infra, & considera
qualis portio sit meritum ipsius capitalis,
& vides quod $\frac{11}{20}$, pones igitur $\frac{11}{20}$ lucri sub
eo, & sunt vt vides libræ 35. solidi 7 num-
mi 10. & huius etiam summæ $\frac{11}{20}$ & fient
omnes vt vides, deinde subtrahe inferiorem
à superiore. atque residuum à superiore,
vsque ad capitale, & quod relinquitur est
compensatum ex libris 117. ad 20. pro 100. in
annis 2. mensibus 3. deduco igitur primo 1.
ab 3. fit 2. deduco 2. ab 6. fit 4. deduco 4.
ab 11. fit 7. & ita re-
linquitur compensatum

	lib. 117. solidi.
tandem libræ 75. solidi	64 7. nummi
9. denarij siue nummi	35 7. 10
8. & hoc idem fit alio	19 9. 3
modo deducendo 117.	10 14. 0
in se fit 13689. diuide	5 17. 8
per $181 \frac{7}{20}$, exeunt li- bræ 75. solidi 9. nummi	3 4. 8
8. quare &c.	1. 15. 7
	19. 7

His intellectis debes
scire quod quatuor sunt
consideranda capitale,
& lucrum, & tempus,
& prouentus idem dico
de compensatione & ex
his cognitis quibuslibet
tribus cognoscitur quar-
tum, exemplum ponam
vt dictum est quod
quis dicat compensari
libras 117. simpliciter ad
20. pro 100. per annos
2. menses 3. & prouene-
runt libræ 75. & solidi
9. nummi 8. residuum
autem ad 117. fuit
illud quod fuit compen-
satum in illo tempo-
re, tunc habes quatuor
capitale & est libræ 117.
lucrum vel damnum &
est 20. pro 100. tempus
& est anni 2. menses 3.
prouentus & est libræ
75. solidi 9. nummi 8.

igitur quibuslibet tribus ex his cognitis,
cognoscitur quartum verum tamen cum
ponimus capitale ignotum quæstio est ex-
traordinaria: & soluitur per positionem,
reliquæ tres in quibus aut tempus, aut lu-
crum, aut prouentus, sunt ignota: sunt
ordinarie, fiunt & alix sex quæstiones in